

Inkludering av flerkulturelle familier i barnehagen

Hvordan jobber personalet i barnehagen med inkludering av flerkulturelle familier?

Vegard Edvardsen

kandidatnummer: 5

Bacheloroppgave

BMBAC3900

Trondheim, april 2024

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Innhold

1. Innledning.....	2
1.1 Begrunnelse av valg av tema.....	2
1.2 Valg av problemstilling.....	2
2. Teoridel.....	3
2.1 Kontekst.....	3
2.2 Inkludering.....	5
2.3 Foreldresamarbeid.....	6
2.4 Tolk.....	8
2.5 Flerkulturelle foreldre i møte med ulike instanser.....	9
3. Valg av metode.....	10
3.1 Planlegging av datainnsamling og gjennomføring av intervjuene.....	10
3.2 Utvalg av informanter.....	13
3.3 Metodekritikk.....	15
3.4 Etske retningslinjer.....	16
3.5 Behandling av data.....	16
4. Presentasjon av funn og drøfting av empiri.....	17
4.1 Inkludering.....	17
Informant 1.....	18
Informant 2.....	19
Informant 3.....	20
Informant 4.....	20
Informant 5.....	21
4.2 Foreldresamarbeid.....	22
Informant 1.....	22
Informant 2.....	23
Informant 3.....	24
Informant 4.....	25
Informant 5.....	26
5.0 Konklusjon i lys av problemstillingen “Hvordan jobber personalet med inkludering av flerkulturelle familier?”.....	27
5.1 Avslutning.....	28
6. Litteraturliste.....	28
7. Vedlegg.....	31
7.1 sikt.....	31
7.2 Samtykkeskjema og informasjonsskriv.....	31
7.3 Intervjuguide.....	35

1. Innledning

1.1 Begrunnelse av valg av tema

I Norge blir vi stadig mer mangfoldige, med en økende andel familier med flerkulturell bakgrunn som velger å bosette seg her. Denne økningen i kulturelt mangfold gjenspeiles ikke bare i store bykommuner, men også i mindre distriktskommuner. Som et resultat vil det bli en økende andel flerkulturelle barn i barnehagen, som beriker det allerede mangfoldige miljøet der. Det stadig økende kulturelle mangfoldet i barnehagen gjør det nødvendig å fokusere på hvordan barnehagene kan møte behovene til flerkulturelle familier på en positiv og inkluderende måte.

Gjennom mine erfaringer både fra praksis og deltidsjobb i barnehage, har jeg sett hvilke utfordringer og muligheter som ligger i arbeidet med inkludering av flerkulturelle barn. Samt hvor avgjørende det er at alle barn og foreldre føler seg positivt inkludert og verdsatt, i tråd med både Rammeplanen for barnehager og Barnehageloven. I Rammeplanen formuleres dette tydelig: «Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjør den enkeltes plass og verdi i fellesskapet» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9).

Derfor ønsker jeg å undersøke nærmere hvordan personale i barnehagen jobber med inkludering av flerkulturelle familier i barnehagen. Gjennom å utforske deres tilnærminger, praksiser og utfordringer håper jeg å kunne bidra med innsikt og kunnskap som kan være til nytte både for barnehagene og for det faglige miljøet rundt barnehagepedagogikk. Dette arbeidet er av betydning for å sikre at alle barn og foreldre, uavhengig av kulturell bakgrunn, får muligheten til å delta fullt ut i barnehagens fellesskap og læring.

1.2 Valg av problemstilling

Det var en utfordring å velge riktig problemstilling, men jeg satte tidlig fokus på inkludering som et sentralt tema. Min interesse for dette emnet, sammen med ønsket om å dykke dypere inn i problemstillingen, førte til følgende problemstilling:

Hvordan jobber personalet i barnehagen med inkludering av flerkulturelle familier?

Denne problemstillingen peker på ulike tilnærminger ans i barnehager kan ta for å fremme inkludering av flerkulturelle familier. Den vektlegger den viktige innsatsen som kreves fra personalet for å skape et inkluderende miljø, spesielt med hensyn til å tilfredsstille behovene til familier med variert kulturell bakgrunn.

2. Teoridel

Ved denne delen av oppgaven vil jeg presentere relevant teori som senere i teksten vil bli brukt til å drøfte de empiriske funnene. Dette er teori jeg tenker er relevant knyttet opp mot mitt tema, og som kommer til å være med på å belyse min problemstilling som er, “*Hvordan jobber personalet i barnehagen med inkludering av flerkulturelle familier*”. Jeg har valgt å trekke frem fire underkapittel i teorikapittelet mitt: “**Inkludering**”, “**Foreldresamarbeid**”, “**Tolk**” og til slutt “**Flerkulturelle foreldre i møte med ulike instanser**”

2.1 Kontekst

Barnehagen er regulert av viktige styringsdokumenter, nemlig Barnehageloven og Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Rammeplanen er en forskrift til barnehageloven som gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver. I Rammeplanen finner vi en utfyllende beskrivelse av barnehagelovens bestemmelser angående barnehagens formål, innhold og barns medvirkning. Den fastsetter også kravene som barnehagen må oppfylle for å sikre et kvalitetsmessig godt barnehagetilbud til alle barn. (Regjeringen, 8 februar, 2023). Rammeplanen legger vekt på verdigrunnet og betoner betydningen av å fremme respekt for menneskeverdet gjennom synliggjøring, verdsetting og fremming av mangfold og gjensidig respekt (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9). Dette innebærer at barnehagen skal være et inkluderende miljø der alle barn føler seg verdsatt og respektert, uavhengig av deres bakgrunn. Som jeg nevnte tidligere, er en av barnehagens hovedoppgaver å sikre at alle barn føler seg sett og anerkjent for sin identitet, samtidig som deres individuelle plass og verdi i fellesskapet blir synliggjort. Dette prinsippet er formulert i Rammeplanen, der det står: "Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjør den enkeltes plass og verdi i fellesskapet"(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9).

Innledningsvis trekkes det frem den betydelige økningen av flerkulturelle familier, både i store bykommuner og i mindre kommuner i distriktene er det blitt en økning. Nedenfor presenteres tabeller som viser innvandringsbakgrunn for både i Trondheim, Leirfjord og

Alstahaug kommune. Disse tabellene gir en oversikt over personer med innvandrerbakgrunn, og det er tydelig at land som Ukraina, Polen, Tyskland, Sverige, Eritrea og Syria dominerer. Denne økningen i kulturelt mangfold gjenspeiles også i barnehager, hvor en økende andel flerkulturelle barn bidrar til å berike det allerede eksisterende mangfoldige miljøet.

	Personer	Andel av befolkningen (prosent)
	2024	2024
5001 Trondheim-Tråante		
Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre		
Alle land	38 707	18,04
1820 Alstahaug		
Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre		
Alle land	1 077	14,51
1822 Leirfjord		
Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre		
Alle land	357	15,18

(Statistisk sentralbyrå, 2024).

Med den betydelige økningen av flerkulturelle familier, som både storbykommuner og distriktskommuner som Trondheim, Leirfjord og Alstahaug opplever, blir det stadig viktigere å forstå og imøtekomme de ulike behovene disse familiene har. Tabellene som presenteres gir en innsikt i sammensetningen av innvandringsbakgrunner i disse områdene.

2.2 Inkludering

Relevansen av begrepet inkludering er avgjørende når min problemstilling er “*Hvordan jobber ansatte i barnehagen med inkludering av flerkulturelle familier*”. Som Larsen & Slåtten (2019, s. 112) påpeker, er det nå vanligere å bruke ordet inkludering i stedet for integrering. Dette er fordi inkludering fokuserer mer på hvordan fellesskapet fungerer som helhet, i stedet for bare å få enkeltpersoner til å passe inn.

For å skape et inkluderende miljø i barnehagen er det nødvendig å ha en forståelse av hva inkludering faktisk innebærer. Inkludering i barnehagen betyr at alle barn, uansett bakgrunn eller egenskaper, skal ha muligheten til å delta, bli anerkjent, lære, leke og utvikle seg (Larsen & Slåtten, 2019, s. 113). Det står skrevet i Rammeplanen at inkludering handler om å tilrettelegge for at alle barn kan delta sosialt og være en del av fellesskapet (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40). Så hovedessensen i et inkludering er å skape et miljø der alle kan være med og føle seg som en del av fellesskapet

Det er sentralt at barnehagen implementerer tydeliggjøring av kultur variasjonene på en naturlig måte gjennom barnehagehverdagen. I en barnehage der mange kulturer er representert, kan denne tilnærmingen, gjennom elementer som tegninger, bilder, leker og sanger, tydeliggjøre kultur variasjonene (Larsen & Slåtten, 2019, s. 114).

Ved å ta i bruk rim, regler og sangleker, ofte med tilhørende bevegelser, åpner vi døren for en felles opplevelse der alle kan delta i fellesskapet gjennom glede over rytmen, bevegelsen og ordene (Høigaard, 2019, s.168). Gjennom sangleker kan selv barn som kanskje ikke deler den samme kulturelle forståelsen som flertallet, likevel være fullverdige deltakere før de har utviklet betydelig kunnskap om et annet språk eller kultur (Kulset, 2015, s. 85). Sangleker legger til rette for at alle barn får muligheten til å delta og bidra til fellesskapet, uavhengig av deres kulturelle bakgrunn eller språkkunnskaper.

Bilder og bildebøker har en sentral plass i barnehagen når det kommer til å fremme kulturvariasjoner og skape et inkluderende miljø. Barnehagen skal legge til rette for at barn får møte ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som bidrar til refleksjon, kunnskap og erfaringer med språk og kultur (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 48). Det er viktig å presentere bøker som inspirerer barn til å utforske litteraturen. For at barn skal bli engasjert i litteratur, er det avgjørende at de blir introdusert for bøker som er relevante for deres egen tid

og som gjenspeiler samfunnet de lever i (Øines, 2019, s. 32). Ved å inkludere bildebøker fra ulike kulturer i barnehagens, gir man barna muligheten til å utforske og lære om forskjellige samfunn og levesett, dermed spille valg av bildebøker en viktig rolle i å skape en flerkulturell barnehage der alle barn føler seg sett, hørt og representert.

Lekemateriale i barnehagen spiller en avgjørende rolle når det gjelder å inkludere barn i fellesskapet. I artikkelen "*En teoretisk utdyping av rom og materialitet som pedagogisk ressurs i barnehagen*" utforskes nettopp denne tematikken, der det påpekes at rom og materialer i barnehagen har en betydelig innvirkning på barns daglige liv og lek.

Lekematerialets kvalitet, form og fleksibilitet har stor betydning for lekens utfoldelse, da det påvirker i hvilken grad barnas leke ideer kan utforskes og realiseres (Nordtømme, 2015, s. 12). Dessverre er mange av lekene ofte forhåndsdefinerte, noe som kan begrense barnas improvisasjon, spontanitet og muligheter til å lykkes med felles aktiviteter (Nordtømme, 2015, s. 12). Dette peker på en viktig problemstilling når det gjelder inkludering av flerkulturelle barn i fellesskapet. Materialet kan imidlertid være med på å uttrykke et mangfold, som igjen skaper en følelse av tilhørighet til gruppen og barnehagen (Nordtømme, 2015, s. 12). Noe som er avgjørende for å skape et inkluderende miljø for alle barn.

Tydeliggjøringen av kulturelle variasjoner kan åpne opp for en rekke muligheter, men samtidig bringe med seg utfordringer. For at barnehagepersonalet skal kunne møte disse utfordringene på en effektiv måte, er det essensielt at de besitter riktige holdninger, kunnskaper og erfaringer. Dette gjør det mulig for dem å legge til rette for alle barn, uavhengig av deres forutsetninger, ønsker og behov. (Gjervan, Andersen & Bleka 2018 sitert i Larsen & Slåtten, 2019 s. 114).

2.3 Foreldresamarbeid

Foreldresamarbeid er et nøkkelbegrep når man skal forstå hvordan ansatte i barnehagen arbeider med inkludering av flerkulturelle barn. I en surveyundersøkelse om flerkulturelle barnehager i rurale områder, gjennomført av Høgskolen i Hedmark, (Andersen et al., 2011, siterer i Gjervan, 2018, s. 115) viser at det er få pedagoger som har kompetansegivende utdanning innen flerkulturell pedagogikk. Samtidig svarer nærmere 80% av de pedagogiske lederne i undersøkelsen at spesiell kunnskap er forutsettende for å arbeide i en flerkulturell barnehage. Glaser (2013, s. 115) belyser et relevant aspekt av min problemstilling, da andelen

pedagoger med utdanning innen flerkulturell pedagogikk vil trolig være høyere i større byer, men selv der vil det utgjøre en relativt liten andel av totalen. Dette understreker ytterligere utfordringene i distriktene, hvor tilgangen på pedagoger med slik kompetanse kan være enda mer begrenset.

I tråd med barnehageloven skal barnehagen samarbeide med hjemmet for å sikre barnas behov for omsorg, lek, læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling (Barnehageloven, 2005, § 1). Videre understreker rammeplanen betydningen av foreldresamarbeid og god dialog med foreldrene som en sentral del av barnehagens praksis (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29). For flerkulturelle foreldre er det avgjørende å føle seg inkludert og myndiggjort i samarbeid med barnehagen. En essensiell forutsetning for dette er at barnehagen gjør begrunnelsene bak organiseringen og tilretteleggingen av hverdagslige situasjoner, rutiner, temaarbeid og utflukter synlige og tydelige for foreldrene (Brooker, 2003, sitert i Sand, 2019, s.143). Å gjøre disse begrunnelsene klare og tilgjengelige er nøkkelen til å sikre at foreldrene føler seg informerte og inkludert i barnehagens virksomhet.

Dialog spiller en avgjørende rolle i utvekslingen av informasjon mellom foreldre og barnehagepersonell. For å få en helhetlig forståelse av barnet er det essensielt med en gjensidig utveksling av informasjon. Foreldre har verdifull kunnskap om barnets behov og egne meninger om oppdragelse i en ny kulturell kontekst, samt at barnehagepersonalet har informasjon om barnets trivsel, utvikling og synspunkter på oppdragelse i Norge, og slik sett er denne toveis informasjonsutvekslingen avgjørende for et effektivt samarbeid (Sand, 2019, s.140). Informasjonen foreldrene mottar kan komme gjennom ulike kanaler, inkludert både formell og uformell dialog, samt skriftlige kilder som informasjonsskriv og månedsplaner, i tillegg til arrangementer som foreldremøter. Selv om det er mulig å bruke oversettelsesverktøy som Google Oversetter eller andre teknologiske applikasjoner for å formidle informasjon til flerspråklige foreldre, trekker Sand (2019, s. 143) frem at muntlig forklaring og konkrete eksempler er avgjørende for å sikre at foreldrene får forståelse for innholdet og formålet med pedagogiske tiltak i barnehagen.

Gjennom en nærstudie trekkes det frem at den daglige muntlige kontakten kan være utfordrende for begge parter, ikke minst språklig. En rapport indikerer at personalet ofte føler seg ukomfortable i slike situasjoner og kvier seg for å ta kontakt med foreldre de opplever det vanskelig å kommunisere med (Andersen & Sand, 2012, sitert i Sand, 2019, s.142). Ved en

slik praksis som beskrevet er det ikke mulig å oppfylle kravene rammeplanen stiller under kapitlet "*Samarbeid mellom hjem og barnehage*". Rammeplanen legger vekt på at barnehagen skal legge til rette for jevnlig utveksling av observasjoner og vurderinger mellom foreldre og barnehagen angående enkelt barnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.29).

I lys av den teoretiske innsikten som jeg har presentert, som vektlegger betydningen av flerkulturell kompetanse og informasjonsutveksling for å inkludere flerkulturelle foreldre i det norske barnehagemiljøet, fremstår det som hensiktsmessig å undersøke hva ansatte i barnehagen kan implementere for å møte flerkulturelle foreldre på best mulig måte. Jeg vil gjøre dette ved å trekke frem konkrete eksempler fra teorien, med særlig vekt på Sand (2019) som trekker frem konkrete handlinger man kan gjøre i første møte og foreldremøter med flerkulturelle foreldre. Sand (2019, s. 153) nevner at bruk av tolk kan være nyttig både for personalet og foreldre. Å vise åpenhet, være spørrende og nysgjerrig overfor foreldrene er av stor betydning. Dette kan være med på å skape en atmosfære preget av gjensidig respekt, forståelse og trygghet. Videre er det avgjørende å bruke god tid på den første samtalen med foreldrene, La dem få fortelle om barnet og deres forventninger til barnehagestarten, da dette legger grunnlaget for et tillitsfullt foreldresamarbeid (Sand, 2019, s. 147).

Et vesentlig aspekt i møte med flerkulturelle foreldre er personalets tilnærming til foreldrene. I denne sammenhengen ser jeg det relevant å fremheve Anne Høigård, som har utdypet begrepene utvekslingstonen og undervisningstonen. Utvekslingstonen refererer til en kommunikasjonsform der både barn og pedagog er aktivt involvert i samtalen. Begge parter deltar ved å stille spørsmål, gi svar og utveksle opplevelser, fortolkninger, meninger, erfaringer og kunnskap. Dette står i kontrast til undervisningstonen, der den voksne legger vekt på å forklare og instruere, og barnet primært fungerer som et passivt objekt for pedagogens undervisning (Høigård, 2021, s. 47). Ved å anvende utvekslingstonen i samspill med foreldrene, kan barnehageansatte oppnå en mer effektiv utveksling av erfaringer, fortolkninger, meninger og kunnskap.

2.4 Tolk

I mange kommuner kan det være utfordrende å skaffe tolk for enkelte språk. I slike tilfeller kan telefontolk være en praktisk løsning, som gjør det mulig for barnehager å tilby

tolketjenester til foreldre som ikke behersker norsk godt nok til å forstå og bli forstått (Gjervan, 2006, s. 45). Dette er spesielt viktig for å sikre at alle foreldre har rett til å delta og bidra på en meningsfull måte i barnehagens aktiviteter og beslutningsprosesser (Gjervan, 2006, s. 48). I barnehager med flerspråklig personale som deler språk med noen av foreldrene, har man et godt utgangspunkt for å sikre gjensidig forståelse i hverdagen. Flerspråklig personale innehar en unik form for kulturkunnskap, da de har erfaring og innsikt i mer enn én kultur. Sand (2019, s.150) vektlegger at dette gjør dem i stand til å formidle informasjon og kommunisere på tvers av ulike kulturelle referanserammer og forståelsesmåter. Imidlertid er det viktig å være bevisst på når tospråklige assistenter skal fungere som tolker, og å vurdere dette nøye (Gjervan, 2006, s. 48).

2.5 Flerkulturelle foreldre i møte med ulike instanser

Mørland (2018, s. 157) trekker frem offentlige hjelpe- og støtteapparat tjenester som barnehage, skole, PP-tjenesten, helsestasjonen, barnevernet og nav. Disse offentlige hjelpe- og støtteapparatene fungerer som viktige ressurser der flerkulturelle foreldre kan søke støtte, veiledning og informasjon for å orientere seg i det nye samfunnet og sikre en trygg og inkluderende oppvekst for barnet sitt. I Rammeplanen (2017, s.16) er det tydeliggjort at styreren må sørge for at barnehagen har etablerte prosedyrer for samarbeid med relevante institusjoner, som skolen, helsestasjonen, den pedagogisk-psykologiske tjenesten og barnevernet. et godt samarbeid mellom ulike fagpersoner og institusjoner er viktig for å skape tillitsfulle relasjoner til barn med spesielle behov, deres foreldre, søsken og resten av familien (Mørland, 2018, s.161).

Uvitenhet kan være en kraftig drivkraft bak usikkerhet og frykt, og dette fenomenet har vært spesielt synlig i forholdet til barnevernet. Media spiller en aktiv rolle i å formidle mistilliten mange har til barnevernet, og fungerer som en "vaktbikkje" når enkeltindivider føler seg overkjørt av systemet (Berg & Paulsen, 2021, s. 12). Dette har skapt en atmosfære av frykt, spesielt blant minoritetsfamilier, som føler seg spesielt utsatt i møte med barnevernet. Det er et gjentakende tema i mediene at barnevernet kritiseres for å gripe inn oftere overfor familier med innvandrerbakgrunn enn overfor etnisk norske familier (Berg & Paulsen, 2021, s. 12). Dette bidrar til en oppfatning om at minoritetsfamilier blir urettferdig behandlet, og at dette skjer på systemnivå (Berg & Paulsen, 2021, s. 12).

3. Valg av metode

Ved gjennomføring av et forskningsprosjekt er det avgjørende å velge en metode som passer formålet og problemstillingen man ønsker å utforske. Forskere skiller vanligvis mellom kvalitative og kvantitative metoder, som hver har sine egne særtrekk og bruksområder. Kvalitative forskningsmetoder fokuserer på dybde og mening i dataene, mens kvantitative metoder vektlegger utbredelse og antall, med forskeren og informantene som aktive deltakere. (Bergsland & Jæger, 2022, s.28).

I valg av forskningsmetode måtte jeg nøye vurdere hva som var hensiktsmessig med tanke på min problemstilling: "*Hvordan jobber personalet i barnehagen med inkludering av flerkulturelle familier?*" Ettersom jeg ønsket å få innsikt i personalets erfaringer, perspektiver og praksis, valgte jeg intervju som forskningsmetode. En vanlig tilnærming innenfor kvalitativ forskning er det semistrukturerte intervjuet. Dette innebærer en samtale mellom forsker og informant der forskeren leder samtalen, og det gir muligheten til å utforske emnet i dybden og få informasjon direkte fra de ansatte i barnehagen (Bergsland & Jæger, 2022, s. 34).

Kvalitative intervjuer benyttes når vi søker omfattende og grundige beskrivelser av informantenes tolkninger, emosjoner, opplevelser, synspunkter, meninger, holdninger og refleksjoner relatert til et spesifikt fenomen (Johannessen et al., 2021, s. 106). Ved å velge semistrukturert intervju som metode, tar jeg hensyn til informantenes perspektiver ved å gi dem muligheten til å påvirke innholdet i intervjuet. Dette valget er basert på erkjennelsen av at menneskers erfaringer og oppfatninger ofte blir best kommunisert når informantene får være med på å forme samtalen. (Johannessen et al., 2021, s. 106)

3.1 Planlegging av datainnsamling og gjennomføring av intervjuene

Jeg utarbeidet en intervjuguide og gikk grundig gjennom den sammen med veilederen min for å forsikre meg om at spørsmålene ville gi meg innsikt i hvordan personalet i barnehagen jobber med inkludering av flerkulturelle familier. Som vanlig i slike dybdeintervjuer, benyttet man seg av lydopptak, da dette sikrer at vi fanger opp alt som blir sagt, slik at man under selve intervjuet kan fokusere mer på deltakerne som snakker (Tjora, 2018, s. 166). Gjennom intervjuguiden hadde jeg valgt å inkludere åpne spørsmål som tillot informantene å dele sine

erfaringer, tanker og historier som var relevante for min problemstilling. Dette tilnærmingen gjorde det mulig å få et rikt og dyptgående innblikk i informantenes perspektiver og praksiser knyttet til inkludering av flerkulturelle familier i barnehagen.

I forkant av intervjuene, ga jeg informantene et samtykkeskjema som inneholdt informasjon om prosjektets formål og relevans for min forskning. Jeg forsikret dem om anonymitet og behandling av data i samsvar med etiske retningslinjer, inkludert sikker lagring av data bak passordbeskyttelse. Det ble også understreket at det var helt akseptabelt å trekke seg, og at data kunne slettes etter ønske. Under intervjuene var jeg nøye med å være observant på mitt kroppsspråk og tilnærming til informantene for å sikre en trygg og tillitsfull atmosfære. Jeg var bevisst på at min væremåte kunne påvirke kvaliteten på samtalene og informantenes komfortnivå. I tillegg til de mer utforskende spørsmålene, inkluderte jeg avsluttende spørsmål som skulle bidra til å lede oppmerksomheten bort fra de dypere refleksjonene som ble utforsket tidligere i intervjuet. Dette var for å skape en avslappet atmosfære og normalisere interaksjonen mellom intervjuer og informant, noe som ble påpekt av Tjora (2018, s.145).

I intervjuet nummer 1, som ble gjennomført i barnehagens møterom, opplevde jeg en positiv og trygg atmosfære. Jeg hadde allerede et godt kjennskap til informantene, noe som bidro til en åpen og tillitsfull dialog før intervjuet startet. Da jeg begynte å stille spørsmålene, var informanten engasjert og viste en god evne til å gi relevante og innsiktsfulle svar knyttet til min problemstilling. Selv om det var noen spørsmål som jeg måtte omformulere under selve intervjuet, gikk dette bra. Jeg valgte å ikke endre på det, da jeg tenkte dette kunne skyldes at det var første gang jeg gjennomførte et intervju med en informant. Samtalen fløt naturlig, og det var tydelig at informanten var komfortable med å dele sine erfaringer og perspektiver. Den gode kommunikasjonen og samarbeidet mellom oss gjorde gjennomføringen av intervjuet til en positiv opplevelse, og jeg følte at jeg fikk verdifull innsikt som kunne bidra til å besvare min problemstilling. Dessuten var denne informanten en av to som ønsket å legge til ekstra informasjon da jeg stilte avsluttende spørsmål, noe som kan tyde på en følelse av en trygg og åpen dialog.

I intervju nummer 2, som ble gjennomført i barnehagen på en helligdag, hadde jeg ingen kjennskap til informanten på forhånd. Jeg var opptatt av å takke henne for at hun stilte opp på en fridag. Før vi gikk i gang med intervjuet, innledet jeg samtalen med å snakke om påsken,

og vi hadde en hyggelig utveksling om dette samtaletemaet. Da selve intervjuet startet, merket jeg at noen av spørsmålene var utfordrende for informanten å svare på, og jeg la merke til at formuleringen av spørsmålene kunne vært annerledes. Dette tok jeg med meg som en lærerik erfaring til neste intervju. Til tross for litt nervøsitet, utviklet samtalen seg til å bli positiv, og jeg følte meg tryggere på å gjennomføre de kommende intervjuene.

Intervjuet ble gjennomført som det tredje i rekken, og dette var den første og eneste mannen jeg intervjuet. Jeg hadde ingen tidligere kjennskap til ham. Dette intervjuet fant sted rett etter et annet intervju i samme barnehage. Informanten viste stor entusiasme og var en svært komfortabel og dyktig person å intervju. Han delte ulike erfaringer og belyste mange spennende aspekter ved å jobbe med inkludering av flerkulturelle familier i barnehagen. Han var også en av to informanter som ønsket å legge til informasjon da jeg stilte avsluttende spørsmål. Dette kan tyde på at han også opplevde en god atmosfære og var interessert i å dele mer, til tross for at det ikke var nødvendig. Denne opplevelsen ga meg verdifulle innsikter og bidro til å berike mitt forskningsarbeid.

Under intervjuet nummer 4, som ble gjennomført på samme sted som det foregående intervjuene i barnehagen, hadde jeg ikke noe kjennskap til informanten på forhånd. Hun var en kollega av den ene mannen jeg tidligere hadde intervjuet, og dette var første gang jeg møtte henne. Til tross for manglende kjennskap opplevde jeg en svært positiv interaksjon. Informanten var svært utadvendt og åpen, og hun ga meg verdifull innsikt i hvordan de arbeider med inkludering av flerkulturelle familier i barnehagen. Intervjuet fløt godt, og jeg fikk følelsen av at hun var genuint interessert i mitt forskningsarbeid. Dette ble ytterligere understreket da hun uttrykte ønske om å lese min oppgave når den var ferdig

I intervjuet nummer 5, som var det siste jeg gjennomførte, hadde jeg kjennskap til informanten. Jeg hadde opplevd henne som en engasjert, oppdatert og dyktig pedagog, noe som bidro til at jeg hadde en positiv erfaring med intervjuet. Samtalen fløt svært godt, og informanten kom med relevante og innsiktsfulle svar på mine spørsmål. Vi hadde satt av en time til intervjuet, og vi brukte hele denne tiden til å utforske temaene grundig. Mot slutten av intervjuet måtte vi imidlertid avslutte brått da informanten måtte tilbake til avdelingen på grunn av barnehagens tidsplan. Til tross for den brå avslutningen, opplevde jeg ikke at dette hadde noen stor innvirkning på kvaliteten på materialet vi samlet inn. Jeg følte at informanten

fikk sagt alt hun ønsket å formidle, og jeg satt igjen med en følelse av at intervjuet var vellykket og bidro til å berike mitt forskningsarbeid.

3.2 Utvalg av informanter

Valget om å intervju ansatte fra ulike barnehager ble gjort på bakgrunn av å undersøke eventuelle forskjeller i tilnærmingen til inkludering av flerkulturelle familier i barnehagen. Disse valgene ble nøye vurdert med tanke på å oppnå et helhetlig bilde av mangfoldet innenfor barnehagesektoren. En av barnehagene var lokalisert i en større kommune, mens de to andre var plassert i en mindre bygd, altså småkommuner. I tillegg var to av informantene ansatt ved samme barnehage i en småby kommune. Den mangfoldige sammensetningen av barnehager og deres geografiske lokaliseringer muliggjorde en grundigere undersøkelse av ulike tilnærminger og praksiser knyttet til inkludering av flerkulturelle barn i barnehagemiljøet.

I valget av informanter til intervjustudier er det avgjørende å velge personer som kan tilføre innsikt i det spesifikke temaet som undersøkes. Dette utvalget, kjent som et strategisk utvalg, er nøkkelen til å sikre relevante og meningsfulle data (Tjora, 2018, s. 130). Mine valg av informanter var basert på ulike kriterier og hensyn. Jeg vil kort presentere hver av informantene nedenfor og litt om barnehagen.

I barnehage 1, beliggende i en mindre bygd, er det to separate grupper med totalt 36 barn, med en blanding av ulike aldersgrupper. Hver avdeling har 18 plasser og inkluderer både små og store barn. På denne avdelingen er det tre ansatte som jobber sammen. Informanten for intervjuet er en kvinne med lang erfaring i barnehagesektoren. Hun har vært i bransjen siden høsten 2015 og fullførte en desentralisert barnehagelærerutdanning ved Nord universitet i 2020. Etter å ha jobbet som barnehagelærer under studiene, har hun vært i posisjonen som pedagogisk leder siden 2017. Jeg kom i kontakt med denne informanten gjennom tidligere arbeidsforhold og en praksisperiode. Valget falt på henne på grunn av hennes engasjement, oppdaterte kunnskap og dyktighet som pedagog. Barnehagens mangfold reflekteres i det hun formidler. Selv om det for øyeblikket ikke er mange ulike nasjonaliteter representert, beskriver hun at det er vanlig at barnehagen mottar flyktninger fra ulike land hvert år.

I barnehage 2 hadde jeg et intervju med en erfaren barnehagelærer som for tiden jobber på småbarnsavdelingen med ni barn. Hun har vært ansatt i barnehagen i fire og et halvt år og har totalt tolv års erfaring fra samme barnehage. Hun har en barnehagelærerutdanning fra Nesna universitet med fordypning i småbarnspedagogikk. Jeg kom i kontakt med henne gjennom barnehagens styrer etter å ha hørt om barnehagens gode omdømme og økende mangfold fra naboer og andre bekjente. Barnehage 2 har en mangfoldig sammensetning med en småbarnsavdeling bestående av ni barn. De fleste barna har norske eller norskfødte foreldre, men det er også barn med foreldre fra land som Ukraina og Sudan. Barnehagen som helhet består av ni avdelinger med barn fra ulike bakgrunner, og dette mangfoldet reflekterer både lokale og internasjonale samfunn.

I barnehage 3 gjennomførte jeg et intervju med en erfaren barnehagelærer som har vært aktiv i barnehagemiljøet i mange år. Han har variert erfaring fra ulike barnehager med forskjellige aldersgrupper og sammensetninger av barn. Han har tidligere jobbet i Oslo i seks år før han var med på oppstarten av en større barnehage i Bærum, der han jobbet i mange år frem til 2013. I intervjuet delte han sin erfaring med å jobbe i barnehager med homogene grupper, der barna var omtrent samme alder. Nå jobber han på en avdeling for barn i alderen tre til seks år, som er vanlig i de fleste barnehager. På denne avdelingen er det tre mannlige ansatte. Jeg kom i kontakt med informanten ved å ta kontakt med styreren i barnehagen, og jeg hadde allerede kjennskap til barnehagen da den ligger i nærheten av mitt nærområde og har en stor andel flerkulturelle barn. Han beskrev barnehagen som mangfoldig, med en høy andel flerspråklige barn med bakgrunn fra Afrika og Ukraina. De har også en morsmålsassistent som bidrar til å støtte barna med ulike språkbehov.

I barnehage 4 gjennomførte jeg et intervju med en erfaren barnehagelærer. Hun har vært en del av barnehagemiljøet siden 2011 og har jobbet i denne barnehagen som er i en mindre bykommune i tre år, samme barnehage som informant nr. 3. Denne informanten har fordypning i estetiske fag og er opprinnelig fra kommunen, men bodde utenbys i 19 år før hun flyttet tilbake. Barnehagen er organisert med tre avdelinger: en småbarnsavdeling for barn i alderen 0-3 år og to storbarnsavdelinger for barn i alderen 3-6 år. I tillegg har de en tilrettelagt avdeling for barn med spesielle behov, der det lages spesifikke opplegg etter barnets individuelle behov. Jeg kom i kontakt med denne informanten gjennom styreren i barnehagen, da jeg ønsket å intervju ansatte som hadde innsikt i inkludering av flerkulturelle familier.

Denne informanten beskrev barnehagens mangfold, med en betydelig andel flerspråklige barn, som utgjør mellom 40 og 50 prosent av barnegruppen. Dette inkluderer barn med ulike morsmål som albansk, indisk og urdu. Også ansatte i barnehagen representerer en variert språklig bakgrunn, med en blanding av norskspråklige og flerspråklige medarbeidere.

I barnehage 5 gjennomførte jeg et intervju med en erfaren barnehagelærer. Hun har vært en del av teamet ved denne barnehagen i 7 år og har totalt 11 års erfaring som barnehagelærer. Hun har en utdanning fra Høgskolen på Hamar med fokus på ledelse.

Barnehagens ansattgruppe består for øyeblikket av tre personer, inkludert to vikarer i tillegg til informanten selv. Jeg kom i kontakt med henne gjennom min tidligere praksisperiode i barnehagen, hvor jeg fikk inntrykk av at hun var en engasjert og kompetent pedagog. Etter å ha ringt henne og spurt om deltakelse, var hun positiv til å bli intervjuet. Barnehagen har for tiden 18 barn i alderen 3-5 år, med en jevn fordeling av alder. Blant barna er det representert et visst mangfold, selv om det ikke er så tydelig i år. Det mest synlige mangfoldet er et muslimsk barn, men det er også kontinuerlig tilstedeværelse av barn med ulike nasjonaliteter, inkludert svenske og andre lokale nasjonaliteter. Barnehagen jobber bevisst med mangfold gjennom året på tvers av aldersgruppene.

3.3 Metodekritikk

Metodekritikk er en viktig del av enhver forskningsstudie, da den bidrar til å vurdere studiens kvalitet og pålitelighet. I denne bacheloroppgaven, som utforsker hvordan ansatte i barnehager jobber med inkludering av flerkulturelle familier, er det flere aspekter ved metoden som krever kritisk gjennomgang.

En av metodens styrker ligger i bruk av kvalitative intervjuer som innsamlingsmetode. Intervjuer tillater forskeren å få dyptgående innsikt i informantenes opplevelser, perspektiver og praksis. Ved å bruke intervjuer får man et rikt og detaljert datamateriale som kan belyse komplekse temaer. I dette prosjektet ble det benyttet lydopptak under intervjuene, noe som bidrar til den mest fyldige informasjonen om dialogen, noe som bidrar til å sikre påliteligheten og reliabiliteten av dataene (Thagaard, 2018, s. 111).

Imidlertid er det også viktig å være oppmerksom på noen utfordringer knyttet til denne metoden. For det første hadde jeg kjennskap til noen av informantene på forhånd. Dette kan ha påvirket dynamikken og resultatene av intervjuene, da forhåndskjennskap til informantene

kan føre til ubevisste forventninger eller tolkninger fra forskerens side. Videre valgte jeg å ikke sende intervjuguide på forhånd til informantene. Dette ble gjort med tanke på å unngå at informantene forberedte typiske eller politisk korrekte svar på spørsmålene, noe som kunne ha skapt en kunstig fremstilling av virkeligheten. Jeg ønsket heller å fokusere på å få innsikt i informantenes faktiske praksis og erfaringer. Denne beslutningen ble også støttet av min veileder, som var enig i at det var mest hensiktsmessig å la informantene få informasjon om ulike temaer som vi ville dekke under intervjuene, uten å eksponere dem for selve intervjuguiden på forhånd.

3.4 Etiske retningslinjer

I Thagaard (2018, s. 22) beskrives de etiske retningslinjene for forskning, som inkluderer informert samtykke, konfidensialitet og konsekvenser av å delta i forskningsprosjekter. I praksis innebar dette at jeg utarbeidet et samtykkeskjema som inneholdt informasjon om temaet for oppgaven, den aktuelle problemstillingen og en kort bakgrunnsbeskrivelse av meg selv. Jeg beskrev også metodene jeg skulle bruke for å innhente data og estimert varighet i intervjuet. Det var viktig for meg å klargjøre for informantene at intervjuet ville bli tatt opp på lydopptak, og at jeg skulle behandle materialet konfidensielt ved å anonymisere det og slette det etter bruk. Jeg forsikret også informantene om at det ikke ville være mulig å identifisere dem eller deres barnehage ut fra det anonymiserte materialet. Jeg understreket at deltakelsen var frivillig, og at informantene kunne trekke seg når som helst uten konsekvenser. Ved å bruke fiktive navn eller nummersystem for å anonymisere informantene, sikret jeg ytterligere konfidensialitet. Informasjonen om at datamaterialet kunne slettes etter datainnsamlingen, og at deltakerne hadde rett til å trekke seg uten konsekvenser, ble gitt for å sikre at deltakerne følte seg trygge og respekterte gjennom hele forskningsprosessen.

3.5 Behandling av data

Under behandlingen av data har jeg tatt hensyn til retningslinjene ved kapittel 2 i Personopplysningsloven (2018) i artikkel 5 "*Prinsipper for behandling av personopplysninger*" trekkes det frem at personopplysninger skal behandles lovlig, lagres bare så lenge det er nødvendig for formålet, sikres mot uautorisert tilgang og utilsiktet tap, og skal være nøyaktige og oppdaterte, med nødvendige tiltak for å rette eller slette feilaktige opplysninger.

Jeg har sikret at data lagres bare så lenge det er relevant for forskningsformålet, og jeg har vært oppmerksom på å beskytte mot uautorisert tilgang og utilsiktet tap av informasjon. Videre har jeg prioritert nøyaktighet og oppdatering av data, og har implementert tiltak for å rette eller slette feilaktige opplysninger når det har vært nødvendig. I tillegg til å følge disse prinsippene, har jeg også ivaretatt intervjupersonenes personvern og anonymitet gjennom hele prosessen. Etter hvert intervju transkriberte jeg umiddelbart samtalen for å ha den fersk i minnet. Deretter anonymiserte jeg transkripsjonen og utarbeidet egne dokumenter der jeg systematisk fjernet unødvendig informasjon, slik at jeg kun satt igjen med essensen av intervjuene. Disse dokumentene danner grunnlaget for funn- og drøftingskapittelet i oppgaven.

4. Presentasjon av funn og drøfting av empiri

Jeg vil utforske to hovedområder i analysen min som er direkte knyttet til min problemstilling om “Hvordan jobber personalet med inkludering av flerkulturelle familier i barnehagen”. Disse områdene omfatter de ansattes synspunkter på **inkludering og foreldresamarbeid**. Disse punktene er valgt med utgangspunkt i deres relevans for å belyse temaet, og de bygger på spørsmålene i min intervjuguide. Gjennom mine undersøkelser i fem barnehager har jeg samlet inn empirisk materiale som belyser disse temaene og viser til likheter i funn på tvers av barnehagene. Ved å strukturere analysen på denne måten, kan jeg systematisk utforske og sammenligne de ulike perspektivene og erfaringene som kommer til uttrykk i intervjuene. Derfor har jeg valgt å systematisk gjennomgå hver enkelt barnehage, først barnehage 1, deretter barnehage 2 og så videre. Jeg velger denne tilnærmingen fordi det fremstår mest hensiktsmessig i forhold til min behandling av datamaterialet, og jeg opplever at dette gir en strukturert og bedre presentasjon av funnene mine basert på mine empiriske funn.

4. 1 Inkludering

Ifølge Larsen & Slåtten (2019) er inkludering i barnehagen avgjørende for å skape et miljø der alle barn, uavhengig av bakgrunn eller egenskaper, kan delta og føle seg som en del av fellesskapet. Dette inkluderer å tilrettelegge for at barn får muligheten til å lære, leke og utvikle seg sammen med andre. Når vi ser på praksisen i de fem ulike barnehagene, ser vi flere tiltak som bidrar til å fremme inkludering av flerkulturelle barn. I de ulike barnehagene

ble inkludering belyst fra forskjellige perspektiver, men en fellesnevner var viktigheten av å skape et inkluderende miljø der alle barn kunne delta aktivt.

Informant 1

Informant i Barnehage 1 legger vekt på at inkludering i barnehagen handler om at alle barn skal føle seg inkludert og være en del av fellesskapet. For hun er det ikke bare viktig at barnehagen har planer og retningslinjer for inkludering, men at barna og foreldrene faktisk opplever å være inkludert i det som skjer i barnehagen. Det avgjørende er at barna trives i barnehagen, føler seg velkommen, og har tillit til personalet og omgivelsene. For å oppnå dette, mener informanten at det er viktig å være oppmerksom på hvordan barna opplever sin inkludering. Det handler om å skape et miljø hvor alle føler seg verdsatt og har en følelse av tilhørighet, uavhengig av deres etnisitet eller bakgrunn. Det informanten forteller om inkludering samsvarer med Rammeplanen som sier at inkludering handler om å tilrettelegge for at alle barn kan delta sosialt og være en del av fellesskapet (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40)

Hun understreket betydningen av å inkludere både barn og voksne i fellesskapet gjennom daglige aktiviteter, som å lese ulike bøker, lydbøker og sanger på forskjellige språk. Informant 1 forteller:

“Så har vi jo vi har brukt veldig mye lydbøker og da har vi brukt lydbøker som man kan høre på norsk og som man kan høre på det språket sånn at, det har vært veldig fint i sånne samlingsstund for eksempel da man tradisjonelt leser en bok, men har vi kanskje enten lest den boka på det norske språket eller hatt den på lydbok på det norske språket, men også på det et språk som representerer denne unge i gruppa. Det er for at barna skal se at vi, litt det her jeg vet at det her er ditt språk og litt for at de andre unge skal lære seg at det faktisk er ulike måter folk kommuniserer på så de andre skal høre det for å få en bedre forståelse for det”.

(Informant 1).

Ved å fremme ulike språk i barnehagemiljøet kan vi ikke bare støtte språkutviklingen hos alle barn, men også fremme den kulturelle variasjonen og skape en naturlig plass for det flerkulturelle. Språk er ikke bare et kommunikasjonsverktøy, men også en bærer av kultur og identitet. Dette stemmer godt overens med teorien om å skape et inkluderende miljø ved å

tilrettelegge for at alle barn, uavhengig av bakgrunn eller egenskaper, kan delta og føle seg som en del av fellesskapet (Larsen & Slåtten, 2019, s. 113).

Hun la også vekt på å integrere ulike kulturelle elementer gjennom sang og musikk. Informant 1 forteller:

“*Lille petter edderkopp* finner du på de fleste språk eller *Bæ bæ lille lam* eller klassiske vuggesanger, sånn her finner man på veldig mange språk. så det er også noe vi har brukt mye og noen vi har lært oss.” (Informant 1)

Hun forteller også at de prøver å ikke bare spille musikk fra topp 50, men også musikk fra andre kulturer og land, slik at man får speilet mangfoldet i gruppen. Dette bidrar til å skape en atmosfære hvor barna kan utforske og verdsette ulike kulturelle uttrykk og perspektiver. Videre trekker informantene frem viktigheten av å gjøre det flerkulturelle til en naturlig del av den daglige praksisen i barnehagen. Det er ikke tilstrekkelig å bare inkludere flerkulturelle elementer en gang i blant, men det må være en kontinuerlig praksis gjennom hele barnehageåret. For å styrke denne tilnærmingen har barnehagen også implementert elementer som flagg fra ulike land på avdelingen. Disse flaggene fungerer som en visuell påminnelse om mangfoldet i gruppen og kan være med på å starte naturlige samtaler om ulike kulturer og tradisjoner. Dette skaper en atmosfære hvor alle barn føler seg inkludert og verdsatt for sin unike bakgrunn og identitet.

Informant 2

Når informant 2 ble spurt om hva hennes tanker rundt inkludering er, forteller hun at inkludering handler om å gi barn muligheten til å kommunisere på sine egne nivåer og ferdigheter, enten det er gjennom språk, kroppsspråk eller andre former for kommunikasjon. Hun understreker viktigheten av å anerkjenne og respektere barnas ulike kommunikasjonsmetoder, selv om de ikke alltid er forståelige. Barnehage 2 i sin daglige praksis fokuserte på å tilrettelegge lekemiljøet slik at det var åpent og tilgjengelig for alle barn, uavhengig av deres kulturelle eller språklige bakgrunn. Dette er i tråd med teorien om å skape et inkluderende lekemiljø ved å tilby lekemateriale som er fleksibelt og åpent for ulike tolkninger og bruk (Nordtømme, 2015). Ved å unngå forhåndsdefinerte leker og materialer, ga barnehagen barna muligheten til å utforske og uttrykke seg fritt, noe som styrket deres følelse av eierskap og deltakelse i fellesskapet.

Informant 3

Informant 3 legger vekt på at inkludering i barnehagen først og fremst handler om å sikre trygghet for barna. Dette innebærer at barna skal føle seg trygge, bli kjent med rutiner og rom, samt oppleve trivsel selv om de kanskje ikke behersker språket fullt ut.

Han fremhever flere aspekter ved inkludering av flerkulturelle barn i barnehagen. Han understreker viktigheten av at barna opplever å være en del av gruppen på lik linje med andre, inkludert i aktiviteter som samlingsstunder og deltakelse i daglige rutiner. Barnehagen legger vekt på å skape et fellesskap hvor alle barn, uavhengig av kulturell bakgrunn, føler seg inkludert og verdsatt. Musikken spiller en sentral rolle i denne inkluderingsprosessen, da den fungerer som en universell inngangsport og skaper et fellesskap mellom barna. Som Høigaard (2019, s.168) påpeker, ved å ta i bruk rim, regler og sangleker, åpner vi døren for en felles opplevelse der alle kan delta i fellesskapet gjennom glede over rytmen, bevegelsen og ordene. Han peker på hvordan barna reagerer positivt på musikk, og hvordan sanger med enkle melodier og bevegelser bidrar til å fange deres interesse og engasjement.

I tråd med Kulset (2015), viser han hvordan sangleker kan legge til rette for at selv barn som kanskje ikke deler den samme kulturelle forståelsen som flertallet, likevel kan være fullverdige deltakere før de har utviklet betydelig kunnskap om et annet språk eller kultur. Sangleker tilbyr en inkluderende arena hvor alle barn får muligheten til å delta og bidra til fellesskapet, uavhengig av deres kulturelle bakgrunn eller språkkunnskaper. Denne praksisen reflekterer teorien som understreker musikkens potensial som et inkluderende verktøy for barn med ulike kulturelle og språklige bakgrunner.

Informant 4

I barnehage 4 så svarer informanten kort på spørsmålet om inkludering, hun sier:

“Ja, Nei, umiddelbart så tenker jeg jo plass. Plass til alle. Alle skal få sin plass, uavhengig av hvem de er. Ja.”

(Informant 4)

Hun beskriver barnehagens praksis angående inkludering av flerkulturelle barn og understreker behovet for å omsette teoretiske diskusjoner til praktiske tiltak. hun påpeker at det kan være mye snakk om hva man skal gjøre, men at hva som blir gjort kan være

annerledes. Hun fremhever viktigheten av å utvikle en spesifikk kompetanse når det gjelder inkludering og arbeid med flerkulturelle familier, en kompetanse som hun føler er manglende i nåværende praksis. Det hun trekker frem og problematiserer, er i samsvar med funnene fra en surveyundersøkelse om flerkulturelle barnehager i rurale områder, gjennomført av Høgskolen i Hedmark (Andersen et al., 2011, sitert i Gjervan, 2018, s. 115). Samtidig vektlegger hun det å snakke om å diskutere inkludering, men også å handle konkret for å sikre at barna føler seg inkludert og representert i barnehagen. Som påpekt av Gjervan, Anders & Bleka så gjør dette det mulig for personalet å legge til rette for alle barn, uavhengig av deres forutsetninger, ønsker og behov (Gjervan, Andersen & Bleka 2018 sitert i Larsen & Slåtten, 2019 s. 114).

Hun viser bevissthet rundt en utfordring de møter, som er å finne materiale som gjenspeiler mangfoldet av kulturer i barnehagen, for eksempel eventyr fra alle land. Dette stemmer godt overens med Øines, som understreker viktigheten av å presentere barn for litteratur som er relevant for deres samtid og som gjenspeiler samfunnet de lever i (Øines, 2019, s. 32). Videre uttrykker informanten at hun opplever det vanskeligere å finne materiale der barnets kulturelle bakgrunn ikke er hovedfokus eller problemstillingen i historiene. Hun er ute etter litteratur der barnets kulturelle identitet bare er en del av historien og ikke nødvendigvis en sentral faktor for problemstillingen. Til tross for denne utfordringen, fortsetter barnehagen å arbeide aktivt med å søke etter materiale som fremmer inkludering og mangfold av hele barnegruppen, selv om dette kan være krevende. Dette understreker betydningen av å ta i bruk bildebøker og annet litteratur som inspirerer barn til å utforske og lære om ulike kulturer, slik at de føler seg sett, hørt og representert i barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 48).

Informant 5

Barnehage 5 legger stor vekt på bevisstgjøring, markering og inkluderingsprosesser som en del av sitt arbeid med inkludering. Et eksempel på dette er de arrangementene FAU (Foreldreutvalget for barnehager) organiserer, der foreldre sammen med barna møtes og skaper relasjoner. Disse dagene fungerer som viktige arenaer for å fremme inkludering og fellesskap blant både barn og foreldre. Når Informanten blir spurt om hvordan inkludering av flerkulturelle barn skjer i det daglige arbeidet svarer informanten:

“Eh, blir jo mest i et hverdags fokus, men vi har jo, jobber med det å markere de ulike, asså de litt større høytidene på de ulike religionene som er representert i barnegruppen. men også

markerer vi jo høytider selv om vi ikke har barn, akkurat på det tidspunktet som er representert da, fordi at det er representert i samfunnet vårres.”

(Informant 5)

I Barnehage 5 forteller hun at hverdagen preges av aktiviteter som bidrar til å fremme inkludering av flerkulturelle barn. Dette inkluderer markering av ulike nasjonaliteter og kulturer gjennom synlige symboler som flagg på veggene. Barnehagen arrangerer også aktiviteter i forbindelse med FN-dagen og deltar i pride-arrangementer for å vise mangfoldet av familiesammensetninger og legninger. I tillegg feirer de samisk nasjonaldag for å synliggjøre ulike kulturelle tradisjoner og historier. Samtalene om mangfold og inkludering foregår både i uformelle settinger, som under måltidet, og i mer strukturerte situasjoner, slik som i samlingsstunden.

4.2 Foreldresamarbeid

Informant 1

Informanten i den første barnehagen understreket betydningen av å gi flerkulturelle foreldre en grundig forståelse av barnehagens rammer, formål og hvordan barna har det der. Dette kommuniseres gjennom ulike kanaler som bilder og månedsplaner, som hjelper foreldrene å føle seg inkludert og informert om barnets hverdag i barnehagen (Brooker, 2003, sitert i Sand, 2019, s.143). Videre fortalte hun viktigheten av lik praksis blant de ansatte, og at den skulle være konsekvent og uavhengig av hvilket personale som var på jobb. Det var viktig at foreldrene i hente- og bringesituasjoner opplevde en trygg, åpen og lik praksis blant de ansatte. Hun understreket imidlertid også behovet for å håndtere utfordringer knyttet til den daglige muntlige kontakten, spesielt når det gjelder språklige barrierer. En rapport indikerer at personalet ofte føler seg ukomfortable i slike situasjoner og kvier seg for å ta kontakt med foreldre de opplever det vanskelig å kommunisere med (Andersen & Sand, 2012, sitert i Sand, 2019, s.142). Hun trekker frem at barnehagen er imidlertid bevisst på disse utfordringene og søker aktivt å motvirke dem. De er opptatt av å skape en praksis der ingen ansatte kvier seg for å kommunisere med foreldre på grunn av språklige vanskeligheter. Denne bevisstheten er også i tråd med rammeverket for samarbeid mellom hjem og barnehage, som understreker betydningen av jevnlig utveksling av informasjon og kommunikasjon med foreldre (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

I samarbeid med flerkulturelle foreldre la informanten vekt på bruk av humor, nysgjerrighet og nye metoder for å kommunisere. Dette inkluderte strategier som å overdrive kroppsspråk og andre arbeidsmetoder for å kommunisere med foreldre som ikke alltid forstod språket fullt ut. Hun så på dette som en spennende og engasjerende måte å jobbe på, og ved å tilpasse kommunikasjonsmetodene på denne måten kunne foreldre, uavhengig av deres språkforståelse, føle seg inkludert og få en forståelse for både barnets hverdag og barnehagen som organisasjon. Å vise åpenhet, være spørrende og nysgjerrig overfor foreldrene er avgjørende for et vellykket samarbeid mellom foreldre og barnehage, noe som påpekes av Sand (2019, s. 153). Dette bidrar til å skape en atmosfære preget av gjensidig respekt, forståelse og trygghet, og er essensielt for å oppnå et godt foreldresamarbeid.

Informant 2

Informanten vektla betydningen av å inkludere foreldre med flerkulturell bakgrunn i barnehagens aktiviteter og gi dem innsikt i barnas hverdag. Denne praksisen, i tråd med kravene i barnehageloven (Barnehageloven, § 1), understreker behovet for et nært samarbeid mellom barnehage og hjemmet for å sikre barnas omsorg, lek, læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Dette blir videreført gjennom kommunikasjonskanaler som månedsbrev, som gir foreldrene visuell dokumentasjon av aktiviteter og utdrag fra rammeplanen for å forklare aktivitetenes pedagogiske formål. Dokumentasjon av barnas aktiviteter, inkludert bilder hengt opp i barnas øyehøyde i barnehagens gang, tjener som en bro mellom barnehagens praksis og foreldrenes forståelse, og bidrar til å fremme en felles forståelse av barnas opplevelser og interesser.

Hun fremhevet viktigheten av å tilpasse kommunikasjonen til foreldre med ulik språklig bakgrunn og påpekte situasjoner der språkbarrierer kunne oppstå. For å overvinne disse barrierene, ble det benyttet visuelle hjelpemidler som bilder, planskisser og tilgjengeliggjøring av informasjon om barnehagens forventninger og rutiner. Videre ble tolk brukt under foreldresamtaler eller utviklingssamtaler når behovet oppsto, noe som ble støttet av Sand (2019, s. 153). Denne tilnærmingen understreker betydningen av effektiv kommunikasjon og forståelse mellom personalet og foreldrene, og den sikrer inkludering og deltakelse fra alle foreldre, uavhengig av deres språklige bakgrunn.

Et sentralt poeng var også barnehagens forsøk på å skape like forutsetninger for alle foreldre, uavhengig av kulturell bakgrunn, slik at de kunne føle seg inkludert og forstått. Dette ble blant annet gjort gjennom oppstartssamtaler der forventninger og rutiner ble gjennomgått. Hun legger vekt på en åpen tilnærming i foreldresamtalen og avsatt tilstrekkelig med tid i foreldresamtaler, noe som samsvarer med Sand (2019, s. 147) som vektlegger tid ved første samtale som avgjørende for et tillitsfullt foreldresamarbeid.

Informant 3

I arbeidet med flerkulturelle foreldre, fortalte informant 3 at de spesielt vektlegger en effektiv kommunikasjon og informasjonsdeling for å sikre en inkluderende atmosfære. Dette inkluderte å tilby støtte og verktøy som Google Translate og morsmål assistanse for å lette kommunikasjonen mellom personalet og foreldrene med ulik språklig bakgrunn. Han la også vekt på betydningen av å ha en flerkulturell personalgruppe, noe de ser på som en ressurs i seg selv. Informanten sier:

“Nå er vi jo veldig heldige med at vi har morsmål Assisten, og vi har også en ansatt som kan kirivandisk språk, sånn som de snakker i Kongo. Så der får vi jo veldig, altså sånn sikker kommunikasjon”

(Informant 3)

Denne tilnærmingen samsvarer med sand som trekker frem at flerspråklig personale innehar en unik form for kulturkunnskap, da de har erfaring og innsikt i mer enn én kultur. Sand (2019, s.150) vektlegger at dette gjør dem i stand til å formidle informasjon og kommunisere på tvers av ulike kulturelle referanserammer og forståelsesmåter. Informanten og teorien belyser verdien av å ha et mangfoldig personale for å kunne møte og forstå behovene til flerkulturelle familier på en mer dyptgående måte. Informanten la også vekt på betydningen av å tilby grundige samtaler og omvisninger for foreldrene på forhånd, samt å dele bilder fra hverdagen i barnehagen.

Når informanten ble spurt om det var noe mer han ønsket å diskutere i slutten av intervjuet, trakk han frem behovet for å forstå ulikheter i oppfatningen av norske hjelpetjenester blant forskjellige kulturelle grupper. Spesielt fremhever han erfaringer fra østeuropeiske familier, som kan være redde for tjenester som PPT og BUP og assosiere dem med barnevernet. Han

understreker behovet for bedre informasjon og forklaring for å avmystifisere disse tjenestene og gjøre dem mer tilgjengelige.

I tråd med informantens synspunkter reflekterer Berg og Paulsen (2021, s.12) over mediernes rolle i å formidle mistillit til barnevernet. De påpeker at mediene fungerer som en "vaktbikkje" når enkeltindivider føler seg overkjørt av systemet, og at dette bidrar til en oppfatning om at minoritetsfamilier blir urettferdig behandlet på systemnivå. Dette perspektivet kaster lys over informanten sin bekymring angående østeuropeiske familiers redsel for hjelpetjenester og assosiasjonen til barnevernet. Det understreker behovet for tydeligere informasjon og forklaring fra hjelpeinstansene for å dempe bekymringene og sikre at hjelpetjenestene oppfattes som støttende, ikke truende, for alle familier.

Videre legger informanten vekt på behovet for klarhet rundt hva hjelpetjenestene faktisk er, hva de gjør, og hvordan de kan hjelpe. Dette innebærer å skape en forståelse av at tjenestene er der for å støtte barnet og familien, ikke for å gripe negativt inn i deres liv. Han understreker viktigheten av at barnehagen har etablerte prosedyrer for samarbeid med relevante institusjoner, som skolen, helsestasjonen, den pedagogisk-psykologiske tjenesten og barnevernet, slik det er tydeliggjort i rammeplanen (2017). Dette innebærer at barnehagen må vite hvordan de skal jobbe med ulike hjelpetjenester og hvordan de sammen med foreldrene kan samarbeide for å sikre barnets trivsel og utvikling. En slik koordinert tilnærming fremmer inkludering både for foreldrene og barnet, da den bidrar til å skape et miljø preget av samarbeid, åpenhet og trygghet.

Informant 4

Informant nummer 4 gir meg god innsikt i hvordan de tilrettelegger for inkludering av flerkulturelle foreldre i barnehagen. Hun legger spesielt vekt på å øke tiden satt av til foreldresamtaler, vanligvis varer disse samtaler i en time for å gi rom for bruk av tolk og grundig forklaring av informasjon. I tillegg tilbyr de omvisning før samtalen starter, slik at foreldre kan bli kjent med barnehagen og personalet. Informanten understreker viktigheten av å tilrettelegge for tolk under samtaler, selv om det kan være utfordrende å få tak i tolk for alle språk. Tilsvarende la også informant nummer 2 og 3 vekt på lignende tilnærminger. Hun understreker at målet er å skape en foreldresamtale som gjør at foreldrene føler seg forstått og inkludert. Denne tilnærmingen innebærer en atmosfære av åpenhet, hvor foreldrene oppfordres til å stille spørsmål og uttrykke sine bekymringer. Personalet legger vekt på å lytte

aktivt, respektere foreldrenes perspektiver og tilby støtte og veiledning der det trengs. På denne måten blir foreldresamtalen en plattform for gjensidig forståelse og samarbeid, hvor foreldrene opplever at deres stemme blir hørt og deres behov blir ivaretatt. Dette kan støttes av utvekslingstonen, der barnehageansatte engasjerer seg i en aktiv dialog med foreldrene, bidrar til utveksling av erfaringer, fortolkninger, meninger og kunnskap (Høigård, 2021, s. 47). Ved å anvende utvekslingstonen i samspill med foreldrene, kan barnehageansatte fremme en mer åpen og tillitsfull kommunikasjon som legger grunnlaget for et godt foreldresamarbeid."

Informant 5

I barnehagen er kommunikasjon og informasjonsutveksling med foreldre av avgjørende betydning for å sikre et inkluderende miljø. For å nå ut til foreldre med ulike språkferdigheter, tar barnehagen i bruk en rekke strategier. De bruker bilder og konkrete eksempler for å gjøre informasjonen lett forståelig på flere språk. I tillegg til digital kommunikasjon, tilbys også fysiske kopier av viktig informasjon for foreldre som ikke har tilgang til digitale kanaler på grunn av språk- eller teknologi begrensninger. Denne praksisen som barnehagen har, samsvarer med prinsippene presentert av Brooker (2003, sitert i Sand, 2019, s.143). Brooker understreker betydningen av å gjøre begrunnelsene bak organiseringen og tilretteleggingen av hverdagslige situasjoner, rutiner, temaarbeid og utflukter synlige og tydelige for foreldrene. Dette bidrar til å styrke foreldrenes forståelse og involvering i barnehagens virksomhet, og legger til rette for et mer effektivt samarbeid mellom barnehagen og foreldrene.

I tillegg deler informanten en relevant hendelse som illustrerer implementeringen av Brookers prinsipper. En hendelse der en far med utdanning fra Polen hadde forventninger om tidlig undervisning i engelsk og norsk i barnehagen. Dette overrasket henne, som måtte forklare barnehagens prinsipper og verdier. Etter en lang samtale forsto faren bedre og aksepterte barnehagens tilnærming. Dette viser viktigheten av tydelig kommunikasjon for å skape en felles forståelse mellom barnehagen og foreldrene.

I tillegg til å formidle informasjon, arbeider barnehagen aktivt med å skape fellesskap blant foreldrene. Dette oppnås gjennom organisering av aldersinndelte møter og aktiviteter som spillkvelder og grilling. Slike arrangementer er utformet for å inkludere foreldre uavhengig av deres språklige eller kulturelle bakgrunn. Målet er å styrke relasjonene mellom foreldrene seg

imellom og mellom foreldre og barnehagen, og dermed skape et inkluderende fellesskap som bidrar til trivsel og samarbeid.

5.0 Konklusjon i lys av problemstillingen “Hvordan jobber personalet med inkludering av flerkulturelle familier?”

Gjennom analysen av empirien i fem ulike barnehager har jeg dybde undersøkt inkludering praksiser knyttet til flerkulturelle foreldre og barn. Ved å strukturere analysen rundt inkludering og foreldresamarbeid har jeg sett hvordan disse aspektene er tett sammenvevd og viktige for å skape et inkluderende barnehagemiljø.

Inkludering av flerkulturelle barn har blitt belyst fra ulike perspektiver, men det er enighet om at det handler om å skape et miljø der alle barn, uavhengig av bakgrunn eller egenskaper, føler seg inkludert og verdsatt. I tråd med Larsen & Slåtten (2019) viser mine funn at inkludering handler om å tilrettelegge for at alle barn kan delta sosialt og være en del av fellesskapet. Dette kommer til uttrykk gjennom praksiser som å tilrettelegge for flere språk i barnehagemiljøet, integrere ulike kulturelle elementer gjennom sang og musikk, og skape et åpent og tilgjengelig lekemiljø.

Når det gjelder foreldresamarbeid, understreker mine funn betydningen av å inkludere foreldre med flerkulturell bakgrunn i barnehagens aktiviteter og kommunikasjon. Dette inkluderer tilpasning av kommunikasjonsmetoder, som bruk av bilder, tolker og digitale verktøy, for å sikre at alle foreldre føler seg inkludert og informert om barnas hverdag i barnehagen (Brooker, 2003, sitert i Sand, 2019, s.143). Videre viser mine funn hvordan en åpen og tillitsfull kommunikasjon mellom barnehage og foreldre legger grunnlaget for et vellykket foreldresamarbeid, som kan bidra til å styrke barnas trivsel og utvikling.

Samlet sett viser analysen at inkludering og foreldresamarbeid er sentrale elementer i arbeidet med å skape et inkluderende barnehagemiljø for flerkulturelle familier. Mine funn understreker betydningen av å ha en helhetlig tilnærming til disse temaene, der både praksis, kommunikasjon og samarbeid er nøkkelfaktorer for å sikre at alle barn og familier føler seg inkludert og verdsatt i barnehagen.

5.1 Avslutning

Gjennom denne bacheloroppgaven har jeg intervjuet personalet i fem forskjellige barnehager og utforsket hvordan de jobber med inkludering av flerkulturelle familier. Det har vært interessant å se at disse barnehagene har ulike tilnærminger til inkluderingsarbeidet, og jeg har fått et bredt perspektiv på variasjonen i praksis. Mens noen barnehager har en tydelig satsning på å inkludere og fremme mangfoldet av kulturer, språk og tradisjoner, ser jeg at andre barnehager har et ønske om å forbedre sin kompetanse og praksis på dette området. Dette viser meg at arbeidet med inkludering av flerkulturelle familier er både et ønske og en pågående utfordring i barnehagesektoren.

Dette har vært en lærerik prosess som har gitt meg verdifull innsikt i kompleksiteten av inkluderingsarbeidet i barnehagen. Jeg er takknemlig for muligheten til å utforske dette temaet grundig og ser frem til å ta med meg denne kunnskapen inn i mitt fremtidige arbeid som barnehagelærer. Det er mitt håp at jeg kan bidra til å skape enda mer inkluderende og mangfoldige barnehagemiljøer for barn og deres familier.

6. Litteraturliste

Barnehageloven (2005). Lov om barnehager (LOV-2005-06-17-64). Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Berg, B., & Paulsen, V. (2021). *Mellom myter og realiteter. Innvandreres møter med barnevernet*. I B. Berg. & V. Paulsen. (Red.), *Møter mellom minoriteter og barnevernet* (s. 20-34). Universitetsforlaget.

Bergsland, M., & Jæger, H. (2022). Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen. I M.D. Bergsland & H. Jæger (Red.), *Bacheloroppgaven* (2. utg., s. 15-51). Cappelen Damm akademisk.

Gjervan, M. (2006). Temahefte om språklig og kulturelt mangfold. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Hentet fra:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kd/red/2006/0107/ddd/pdfv/290160-temahefte_om_spraklig_og_kulturelt_mangfold.pdf

Gjervan, M. (2018). Flerkulturelle perspektiver og foreldresamarbeid. I V. Glaser (Red.), Foreldresamarbeid: Barnehagen i et mangfoldig samfunn (s.111- 125). Universitetsforlaget.

Glaser, V. (2018). Foreldresamarbeid: Barnehagen i et mangfoldig samfunn (2.). Universitetsforlaget.

Høigård, A. (2021). Barns språkutvikling muntlig og skriftlig . oslo: Universitetsforlaget

Johannessen, A., Tufte, P. A., & Christoffersen, L. (2021). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (6. utg.). Abstrakt forlag.

Kulset, N. B. (2015). Sang som sosialt handlingsberedskap for andrespråklæring i barnehagen - “det doble dilemma” i lys av Bourdieu. In S. Kibsgaard & M. Kanstad (Red.), Lek og samspill i et mangfoldsperspektiv (s. 79–94). Fagbokforlaget.

Larsen, A. K., & Slåtten, M. V. (2019). En bok om oppvekst: Samfunnsfag for barnehagelærere (5. utg.). Fagbokforlaget.

Mørland, B. (2018). Samarbeid med foreldre i et spesialpedagogisk perspektiv. I V. Glaser (Red.), Foreldresamarbeid: Barnehagen i et mangfoldig samfunn (s.143- 161). Universitetsforlaget.

Nordtømme, S. (2015). En teoretisk utdyping av rom og materialitet som pedagogisk ressurs i barnehagen. Nordisk barnehageforskning, 10. <https://doi.org/10.7577/nbf.1429>

Personopplysningsloven (2018). Lov om behandling av personopplysninger (LOV-2018-06-15-38). Lovdata.
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-38/>

Regjeringen.no. (2023, 8. februar). Regelverk på barnehageområdet. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnehager/artikler/regelverk-pa-barnehageomradet/id620720/?expand=factbox2610413>

Sand, S. (2019). Ulikhet og fellesskap—Flerkulturell pedagogikk i barnehagen. (3. utg.). Cappelen Damm akademisk

Statistisk sentralbyrå, *Kommune- og fylkestall for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, totalt og enkeltvis, etter landbakgrunn og andel av befolkningen*, 5 april 2024. [Online]. Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/09817/tableViewLayout1/>

Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitative metoder* (5. utg.). Fagbokforlaget.

Tjora, A. (2018). *Viten skapt. Kvalitativ analyse og teoriutvikling*. Cappelen Damm Akademisk

Utdanningsdirektoratet. (2017). Rammeplan for barnehagen. Innhold og oppgaver. Udir. <https://www.udir.no/contentassets/7c4387bb50314f33b828789ed767329e/rammeplan-for-barn ehagen---bokmal-pdf.pdf>

Øines, A. M. (2019). De viktige bildebokvalgene – lesing av bildebøker som estetisk aktivitet i 38 barnehager. *BARN - Forskning om barn og barndom i Norden*, 37(2), 25-38. <https://doi.org/10.5324/barn.v37i2.3093>

7. Vedlegg

7.1 sikt

The screenshot shows a 'Sikt' (review) page for a thesis. The title is 'Vurdering av behandling av personopplysninger'. The reference number is 717549, and the evaluation type is 'Standard'. The date is 21.02.2024. The student is Vegard, and the supervisor is Vibe. The project period is from 15.02.2024 to 15.06.2024. The categories are 'personopplysninger' and 'Alminnelige'. The legal basis is 'Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)'. The page also includes a note about the legal basis for the processing of personal data and a link to the 'Meldeskjema'.

7.2 Samtykkeskjema og informasjonsskriv

Vil du delta i forskningsprosjektet Inkludering av flerkulturelle familier i barnehagen

Formålet med prosjektet

Dette er et spørsmål til deg om du vil delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan barnehageansatte jobber med inkludering av flerkulturelle familier i

barnehagen. Prosjektet er en del av min bacheloroppgave for å forbedre praksisen for å støtte flerspråklige barn i barnehagekonteksten.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får denne forespørselen fordi vi ønsker å forstå barnehageansattes erfaringer og perspektiver når det gjelder inkludering av flerspråklige familier i barnehagen. Du er blitt valgt ut fordi du har verdifull innsikt i denne konteksten og kan bidra til å belyse viktige aspekter ved praksisen.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronnings Mauds Minnes Høgskole for barnehagelærerutdanning, er ansvarlig for personopplysningene som behandles i prosjektet. Dette prosjektet gjennomføres som en del av bacheloroppgaven min som engasjement for å støtte forskning og praksis knyttet til flerspråklighet i barnehagen.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Hva innebærer det for deg å delta?

Ved å delta gir du ditt samtykke til å bli intervjuet om dine erfaringer og perspektiver på inkludering av flerspråklige barn i barnehagen. Intervjuet vil være basert på en semi-strukturert tilnærming, og vi vil også be om din tillatelse til å ta opp intervjuet for nøyaktig referanse.

Kort om personvern

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler personopplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

Med vennlig hilsen

Vegard Edvardsen

Utdypende om personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Prosjektet vil ha tilgang til personopplysningene som behandles, og disse vil bli håndtert konfidensielt. Vi vil følge nødvendige sikkerhetstiltak for å beskytte dine opplysninger og vil begrense tilgangen til autoriserte personer, inkludert prosjektgruppen ved behandlingsansvarlig(e) institusjon(er), student og veileder.

Dine opplysninger vil bli behandlet med forsiktighet, og vi vil erstatte navn og kontaktopplysninger med koder for å sikre anonymitet. Dataene vil bli lagret på en sikker forskningsserver, tilgjengelig kun for prosjektgruppen.

Vi vil ikke publisere identifiserbare opplysninger om deg, med mindre du gir spesifikt samtykke til det. Dersom vi ønsker å lagre dataene for videre forskning, vil dette også skje med anonymiserte opplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Dronnings Mauds Minnes Høgskole for barnehagelærerutdanning har personverntjenestene ved Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør, vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- Å be om innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og få utlevert en kopi av opplysningene.
- Å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende.
- Å få slettet personopplysninger om deg.
- Å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Vi vil gi deg en begrunnelse hvis vi mener at du ikke kan identifiseres, eller at rettighetene ikke kan utøves.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 26.04.2024.

Opplysningene vil da slettes. Etter prosjektslutt vil personopplysningene bli anonymisert før lagring. Vi vil ikke lagre personidentifiserbare data utover det som er nødvendig for forskningsformål.

Spørsmål

Hvis du har spørsmål eller ønsker å utøve dine rettigheter, vennligst ta kontakt med Vegard Edvardsen på epost- Vegard.cc@live.no.

Kontaktopplysninger til veileder er:

- Vera Holst
- E-post: vho@dmmh.no
- Telefon: 73 80 52 63

Vårt personvernombud:

- Tomas Christensen
- Telefon: 73 80 52 47
- E-post: tch@dmmh.no

Hvis du har spørsmål knyttet til Sikts vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt på e-post: personverntjenester@sikt.no, eller på telefon: 73 98 40 40.

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet Inkludering av flerkulturelle familier i barnehagen , og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju
- at prosjektleder altså Vegard kan gi opplysninger om meg til prosjektet
- at opplysninger om meg publiseres slik at jeg kan gjenkjennes

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

Med vennlig hilsen Vegard Edvardsen

Vera Holst (Veileder)

Vegard Edvardsen(Student)

- Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet Barnehagelæreres refleksjoner rundt temaene inkludering og kulturelt mangfold, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til: å delta i intervju som blir tatt opp med lydopptaker Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker. 20.03.24)

7.3 Intervjuguide

Intervjuguide

Intervjuguide: Hvordan arbeider barnehageansatte med inkludering av flerkulturelle familier?

Introduksjon av meg

- Presenter deg selv og formålet med intervjuet.
- Forklar at formålet er å forstå hvordan barnehageansatte arbeider med inkludering av flerkulturelle barn.

Generelle spørsmål om barnehagen

- Kan du beskrive barnehagen og barnegruppens og dens mangfold?

Inkludering av flerkulturelle barn

- Hva er dine tanker når jeg sier inkludering i barnehagen?
- Hva tenker dere er flerkulturelle barn i barnehagen?
- Har du noen eksempler på inkludering av flerkulturelle barn i den daglige rutinen i barnehagen
- Hvordan kan man skape en felles praksis når det kommer til inkludering av flerkulturelle barn
- Har du eksempler på særlig behov som er til stede når man er i møte med eg førkulturellt barn
- Hvordan kan man tilrettelegge det pedagogiske arbeidet for å imøtekomme behovene til flerkulturelle barn

Samarbeid med foreldre

- Hvordan lenger dere til rette for flerkulturelle foreldre får en forståelse for hva norsk barnehage er

- Hvordan involveres foreldre med flerkulturell bakgrunn i barnehagens aktiviteter?
- Hvordan håndterer dere eventuelle språkbarrierer i kommunikasjonen med foreldre?.
- Kan du dele noen suksesshistorier om vellykket inkludering av flerkulturelle barn i barnehagen?
- Når mener du et barn/flerkulturellt barn er inkludert?

Fremtidige tiltak

Avslutning

- Har du noen siste tanker eller råd å dele når det gjelder inkludering av flerkulturelle familier i barnehagen?

Takk for deres tid og deltakelse i intervjuet.